

Rondvraag

Kennisbases voor de pabo. Kans of bedreiging voor cultuur?

'Pabo-studenten kunnen niet rekenen' en 'HBO-raad eist noodplan voor taal', kopten de kranten enkele jaren geleden over de lerarenopleidingen. Het ministerie van OCW stelde een Commissie Leraren in. Deze concludeerde in het rapport *Leerkracht!*: 'Nederland staat aan de vooravond van een dramatisch kwantitatief tekort aan kwalitatief goede leraren'. De HBO-raad reageerde met het rapport *Meesterschap*, met als belangrijkste voornemens om het instroomniveau in de opleiding te verhogen en het gewenste eindniveau vast te stellen. Het instroomniveau is de laatste jaren verhoogd door de taal- en reken-toetsen in het eerste jaar. Om het eindniveau te verhogen, is er het project Werken aan kwaliteit. Dit heeft voor de pabo inmiddels kennisbases opgeleverd voor taal en rekenen-wiskunde. Vanaf studiejaar 2011-2012 worden deze ingevoerd. Wat de studenten verder moeten leren, wordt nu beschreven in 13 andere kennisbases. Daarin zitten ook de kunstvakken en cultuureducatie. Wat betekent de komst van de deze kennisbases voor de pabo's en voor de culturele bagage van de studenten? Bulletin vroeg het een aantal betrokkenen.

Rinze van der Lei, redactielid kennisbasis muziek

"Doordat ervoor is gekozen om niet van tevoren een aantal studiepunten toe te kennen aan elke kennisbasis, zal elk vak zich nu groot maken en zich in de volledigheid beschrijven. Als je dat allemaal in de opleiding wilt stoppen, zal deze vijf tot zes jaar duren. Dat is politiek en maatschappelijk onhaalbaar. Dus waarschijnlijk moeten pabo's hun studenten straks laten kiezen. Daarmee wordt een einde gemaakt aan de brede opleiding en pabo-studenten kunnen een bepaald profiel krijgen. Dat is zowel een voordeel als een nadeel. Voor leerkrachten in de onderbouw is juist de brede bevoegdheid van belang, maar ik kan me voorstellen dat studenten die zich in het oudere kind specialiseren zich vakinhoudelijk profileren. Dat levert later voor kleine scholen echter een probleem op, want die hebben minder mogelijkheden voor nascholing of om andere leraren vakken te laten verzorgen in verschillende klassen. Wat dit betekent voor de kunstvakken zal per pabo verschillend zijn. De ene opleiding zal in de specialisatiefase een of meer kunstvakken verplicht stellen, terwijl de andere misschien de keuze geheel aan de student laat."

Marjan de Groot, voorzitter redactieteam kennisbasis cultuureducatie

"Het is goed dat de kennisbases er komen. Het kan een legitimering geven van kwaliteit, ook voor cultuureducatie. Ik vind dat cultuureducatie naast de kunstvakken en geschiedenis een aparte plek moet krijgen in de opleiding tot leraar basisonderwijs. Het is belangrijk dat alle studenten op de pabo's kennis verwerven over cultuureducatie, zowel in de basis als in een eventuele specialisatie voor het jonge of oudere kind. Pabo's zijn vrij hoe ze dat inrichten: in een thema of in vakmodules, maar elke student moet er iets van weten! Daarnaast zal cultuureducatie binnen andere vakken een plek moeten krijgen. Het is immers geen apart vak, het is een visie op leren. Daarom zullen we bij de ontwikkeling van de kennisbasis cultuureducatie ook kijken hoe we dwarsverbanden kunnen leggen naar andere vakken."

Dominique Hoozemans, voorzitter LOBO, landelijk overleg lerarenopleidingen basisonderwijs

"Pabo's moeten de ruimte krijgen om hun curriculum anders in te richten en daarmee te experimenteren. Daarin zal de

ene pabo kiezen voor specialisatie en de andere pabo zal de voorkeur geven aan de brede opleiding. Een landelijk vastgesteld curriculum is niet gewenst. In een gebied met kleine scholen, waar de studenten na hun studie terugkeren naar hun eigen dorp om les te geven, zal de brede opleiding meer voor de hand liggen. In een gebied met grote (brede)scholen kan specialisatie wenselijk zijn. Kunst- en cultuureducatie zit straks op de ene pabo geïntegreerd in verschillende vakgebieden en op de andere pabo is specialisatie mogelijk in een of meer kunstvakken. Beginnende leerkrachten hoeven ook niet alles te kunnen. De maatschappij gaat steeds meer uit van een leven lang leren."

Cees van den Heuvel, directeur van de Klimopschool (PO) in Hilversum

"Studenten die nu van de opleiding komen, zijn te weinig creatief ontwikkeld. Veel jonge leerkrachten durven niet te zingen, omdat ze dat te weinig zelf gedaan hebben. Ik hoop dat er in de kennisbases voor de kunstvakken vooral veel aandacht komt voor het 'zelf doen'. Mijn dochter heeft ook de pabo gedaan en kreeg daar een schriftelijke overhoring beeldende vorming. Daarvoor moest ze bijvoorbeeld weten dat er marterharen penselen waren, terwijl ze er op school nog nooit mee geschilderd had. Laat studenten vooral de kunstvakken ervaren en hun eigen vaardigheden ontwikkelen. Basiskennis van de expressievakken moet net zo goed als basiskennis van taal en rekenen ontwikkeld worden. Pabo-studenten moeten zich kunnen specialiseren, maar dat kan alleen als ze basiskennis hebben van alle creatieve vakken."